

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **-0204-07**

Moderná architektúra ako pamiatka: energeticky úsporná obnova

Zodpovedný riešiteľ **Prof. Ing. arch. Matúš Dulla, DrSc.**

Príjemca **Ústav stavebníctva a architektúry Slovenskej akadémie vied**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Ústav stavebníctva a architektúry SAV, Bratislava
2. Fakulta architektúry STU, Bratislava
3. Stavebná fakulta STU, Bratislava
4. Technický a skúšobný ústav stavebný, Bratislava
5. Pamiatkový úrad SR, Bratislava

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

- 1.
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Moderná architektúra ako pamiatka: monotematické číslo časopisu Architektúra & urbanizmus 44, 3-4, 2010, ISSN 0044 8680 s príspevkami riešiteľov: MORAVČÍKOVÁ, H.: Vývoj názorov na obnovu architektúry moderného hnutia: prípad Slovensko, s. 180 -- 190; DULLA, M.: Typológia objektov modernej architektúry z hľadiska zachovania ich pamiatkových hodnôt pri zatepľovaní, s. 200 -- 215; GREGOR, P.: Pamiatkové hodnoty modernej architektúry v štruktúre hodnôt architektonického dedičstva, s. 216 -- 229; ANDRÁŠIOVÁ, K.: Obnova modernej architektúry vo vnímaní dnešných architektov, 294 -- 309; KAPIŠINSKÁ, V. -- HABERLAND, D.: Liečebný dom Palace v Sliači -- k otázke obnovy architektúry medzivojnových snatórií, s. 310 -- 325; SZALAY, P. -- PILNÝ, P.: Bola Zelená žaba zelená? Architektonicko-historický a reštaurátorský výskum letného kúpaliska v Trenčianskych Tepliciach, s. 326 -- 345; TOPOLČANSKÁ, M.: Malý moderný dom, s. 352 --

361.

2. STERNOVÁ, Z. – BENDŽALOVÁ, J. – BEKEŠ, Š. – JENDEKOVÁ, V.: Príklady riešenia úspor energie v budovách moderny z 20. až 60. rokov minulého storočia. In: Tepelná ochrana historických budov 2010 a zelená úsporám. Sborník odborných príspevků z konferencie. Praha. ČSVTS 2010, s. 53 – 57.

3. Prezentácia výsledkov výskumu na 11. medzinárodnej konferencii DOCOMOMO: MORAVČÍKOVÁ, H.: Death of architecture or death of state authority: housing as a generator of architectural and social change; TOPOLČANSKÁ, M.: Serial production of modern city and its consumption today. The Zlín series: the case of Batovany. In: Living in the Urban Modernity : 11th international DOCOMOMO conference, Mexico City, August 24-27 2010, p. 12 and p. 23. ISBN 978-607-8059-03-4.

4. Prednáška na medzinárodnej konferencii: HABERLAND, D. – KAPIŠINSKÁ, V.: Latest Trends and Experience with Renovation of Modern Architecture Monuments in Slovakia. In: Modernism in Europe - Modernism in Gdynia, 2009 (v tlači).

5. VAVROVIČ, B. – PUŠKÁR, A.: Správne riešenie detailov osadenia okien. Stavebné materiály 6, 2010, 5-6, 18 -- 21. ISSN 1336-7617

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky riešenia sa uplatňujú pri energiu šetriacej obnove objektov modernej architektúry, pri koncipovaní a projektovaní tejto obnovy, pri výbere a zapisovaní objektov do zoznamu národných kultúrnych pamiatok a pri obnove potencionálnych pamiatkových objektov. Okrem, toho sa výsledky uplatňujú pri výchove a vzdelávaní architektov a stavbných inžinierov v druhom a treťom stupni štúdia a pri popularizácii národného kultúrneho dedičstva.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Preskúmala sa štruktúra moderného pamiatkového architektonického fondu na Slovensku a jeho charakteristické typy a definovala sa hierarchia ich pamiatkových hodnôt. Spracovala sa typológia stavebných konštrukcií a materiálov. Objasnili sa možnosti zlepšenia úžitkových vlastností tepelnou ochranou. Preskúmala sa otázka hygieny a degradácie materiálov pri zatepľovaní. Ďalej sa preskúmal podiel otvorových výplní na energetickej náročnosti a kvalite vnútorného prostredia a spresnili sa parametre ich substitúcie. Sformulovali sa princípy úprav na zníženie potreby energie a aplikovali sa na vybrané typy a konkrétne objekty. Prispelo sa k formulácii kritérií pre posudzovanie diel moderny ako špecifického druhu architektúry v procese vyhlasovania za pamiatku pri zohľadnení aspektu autenticity. Zostavila sa typológia potencionálnych pamiatok. Pripravili sa návrhy objektov modernej architektúry na zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu. Významne sa prispelo k zvýšeniu profesionálneho záujmu o objekty modernej architektúry ako súčasť pamiatkového fondu. Navrhli sa riešenia z hľadiska perspektívy ich zachovania v závislosti od energetickej úspornosti. Vytvorili sa predpoklady pre aplikovanie výsledkov v pamiatkovej praxi pri systematickom rozširovaní pamiatkového fondu o diela modernej architektúry.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The structure of modern architectural heritage in Slovakia, its characteristic types and hierarchy of their conservation values were investigated closely. The typology of structural elements and material spectrum applied was elaborated. Possibilities of usage qualities enhancement via thermal protection and insulation were identified. The question of hygiene and material degradation. Especially in relation to the process of thermal insulation aimed at reduction of heat transfer was at the focus of the research. The influence of the window and door facade openings on energy balance requirements and quality of inner environment were calculated and parameters of potential substitution were precisely defined. Principles of

interventions aimed at lowering the energy consumption rates were formulated and specific types were applied on specific buildings. The research contributed to formulation of criteria for evaluation of modern movement works as a specific layer of architecture sensitive to aspect of authenticity in the process of preservation. A concise typology of potential listed monuments was elaborated. New proposals for listing modern building in the Central register of listed monuments of Slovak Republic were prepared for application. The aim to wake interest in modern architecture as heritage among professionals in related fields was successfully met. Solutions for energy savings within the process of conservation were proposed. Prerequisites for application of these results in practice of monument preservation were determined for further systematic increase of listed monuments of modern architecture.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

Prof. Ing. arch. Matúš Dulla, DrSc.

V Bratislave 28. 01. 2011

Štatutárny zástupca príjemcu

Ing. Peter Matiašovský, CSc.

V Bratislave 1. 2. 2011

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu